HASEN BİN SÂLİH

Tebe-i tabiînden büyük bir hadîs ve fıkıh âlimi. Künyesi Ebû Abdullah'dır, 100 (m. 718) senesinde doğup, 168 (m. 785) târihinde vefât etti. Aslen Hemedânlıdır. Süfyân-ı Sevrî'nin akranıdır. Hadîs ilminde sika (güvenilir) bir âlimdir. Rivâyet ettiği hadîs-i şerîfler, Sahîh-i Müslim'de, dört sünen kitabında (Sünen-i Tirmizî, Sünen-i Ebî Dâvûd, Sünen-i Nesâî, Sünen-i İbn-i Mâce) mevcûttur. Babasından, Ebû İshâk, Amr bin Dinar, Âsım el-Ahvel, Abdullah bin Muhammed bin Akîl, Abdülazîz bin Refî', Muhammed bin Amr bin Alkame, Saîd bin Ebî Urve ve daha başka büyük zâtlardan hadîs-i şerîf rivâyet etmişlerdir. Ondan da, İbn-i Mübârek, Humeyd bin Abdurrahmân er-Revvâsî, Veki' bin Cerrah gibi âlimler hadîs-i şerîf bildirmişlerdir. Âlimlerin hakkında buyurdukları: Ahmed bin Hanbel: "Hasen bin Sâlih'in rivâyeti sahih, fakîh (âlim) hadîs husûsunda çok dikkatli, vera'sı çok (şüphelilerden sakınan) bir zâttır."

Yahyâ bin Muin: "Sika (güvenilir) ve emîn bir âlimdir" dedi.

Vekî bin Cerrah dedi ki: "Hasen, kardeşi Ali ve anneleri geceyi üç kısma bölmüşlerdi. Her biri üçte birini ibâdetle geçirirdi. Anneleri ölünce, geceyi aralarında paylaştılar. Sonra Ali öldü. Bu sefer, Hasen hazretleri bütün geceyi kendisi ibâdetle geçirmeye başladı."

Ebû Süleymân Dârânî: "Hasen'in yüzünde Allahü teâlânın korkusu apaçık görülürdü" dedi. İbn-i Sa'd, "Çok ibâdet eden, huccet (delîl) ve sahih hadîs-i şerîf rivâyet eden bir zâttır."

Hasen bin Sâlih, Ebû İshâk'dan rivâyet etti: "Resûlullah (aleyhisselâm) gusül abdesti aldıktan sonra, ayrıca namaz abdesti almazdı." Hasen bin Sâlih'in kıymetli sözlerinden ba'zıları:

"Sanki dünyâ avucumda idi. O derecede zengin idim. Fakat ba'zan, cebimde bir dirhem olmadan sabahladığım günler olurdu."

O) bir gün birisinin duvarından kerpiç almıştı. Sonra gidip, duvar sahibinin kapısını çaldı. Evin sahibi dışarı çıkınca, kendisine aldığı kerpici helâl etmesini söyledi. Duvar sahibi de helâl etti.

Yahyâ bin Yûnus anlattı: "Ne zaman mescide namaza gitsem, onun bayılmış olarak getirildiğini görürdüm. O, kabirlere bakınca, kabir âlemi, orada insanın karşılaşacağı durumları hatırlar, duygulanır ve dayanamayıp, düşer bayılırdı."

Ebû Gassân, Onun şöyle dediğini bildirdi: "İyilik yapmak, bedende kuvvet, kalbde nûr, gözde ışıktır. Kötülük yapmak ise, bedende gevşeklik, kalbte karanlık ve gözde körlüktür."

O yine şöyle dedi: "Gece ve gündüz, her yeniyi eskitir, her uzağı yakınlaştırır, va'd edilen her iyiliği, bildirilen her musîbeti getirir. Gündüz, insanoğluna şöyle seslenir: Ey Âdemoğlu! Belki de benden sonra bugünün olmıyacak, öleceksin. Sen bunu bilmiyorsun. Onun için beni fırsat bil, iyi işlerle meşgûl ol. Gece de, insana aynı sözleri söyler."

"Şeytân, insan için doksan dokuz tane hayır kapısını sadece bir kötülüğü yaptırabilmek için açar."

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Hilyet-ül-evliyâ cild-7, sh. 327

2) Tehzîb-üt-tehzîb cild-2, sh. 285

3) El-A'lâm cild-2, sh. 193

4) Fihrist sh. 178

5) Tezkiret-ül-huffâz cild-1, sh. 216